

3. TAŞITANLAR FORUMU

'ın Değerli Katılımlarıyla

Seans	Konu	Zaman
Sabah		(10:00 – 12:00)
→	Açılış Konuşmaları	
	1. Tahsisatlar	
	Çay Molası	(15 dk.)
	2. Kapasiteler	
Öğle Arası		(12:00 – 13:30)
Öğleden Sonra		(13:30 – 16:30)
	3. Dengeleme	
	4. Kesinti / Kısıntı	
	Çay Molası	(15 dk.)
	5. Ölçüm Altyapısı ve EBT	
	6. Diğer Hususlar	
	Kapanış Konuşması	

1. Tahsisatlar

Çoklu Giriş Noktası Tahsisatları

Çoklu Çıkış Noktası Tahsisatları

1. Tahsisatlar

Çoklu Giriş Noktası Tahsisatları

Mevcut Durum:

- Birden fazla Taşıtan tarafından kullanılan Giriş Noktaları için ölçülen ve buna göre hesaplanan Doğal Gazın Taşıtanlara İlk Tahsisatı Programlarıyla orantılı olarak yapılacaktır.
- Taşıtan, itiraz etmezse ilk tahsis son tahsistir. İtirazı Taşıyıcı değerlendirir ve son tahsisatı belirler.

Talep Edilmiş Olan Şebeke İşleyiş Düzenlemeleri Değişiklik Önerisi:

(09.03.2007 Tarihli ŞİD Taslağı ve 17.08.2004 Tarihli ŞİD’te geçen şekilde)

- Taşıtanlara, aralarında ilk tahsisten farklı bir son tahsis için anlaşma hakkı verilmelidir.
- Taşıtanlara, günlük dengesizliklerini en düşük seviyeye getirebilmek için program miktarları ile ilk tahsis değerleri arasında bir değeri, son tahsis olarak belirleme hakkı tanınmalıdır.

1. Tahsisatlar

Çoklu Giriş Noktası Tahsisatları

İyileştirilen Mevcut Durum:

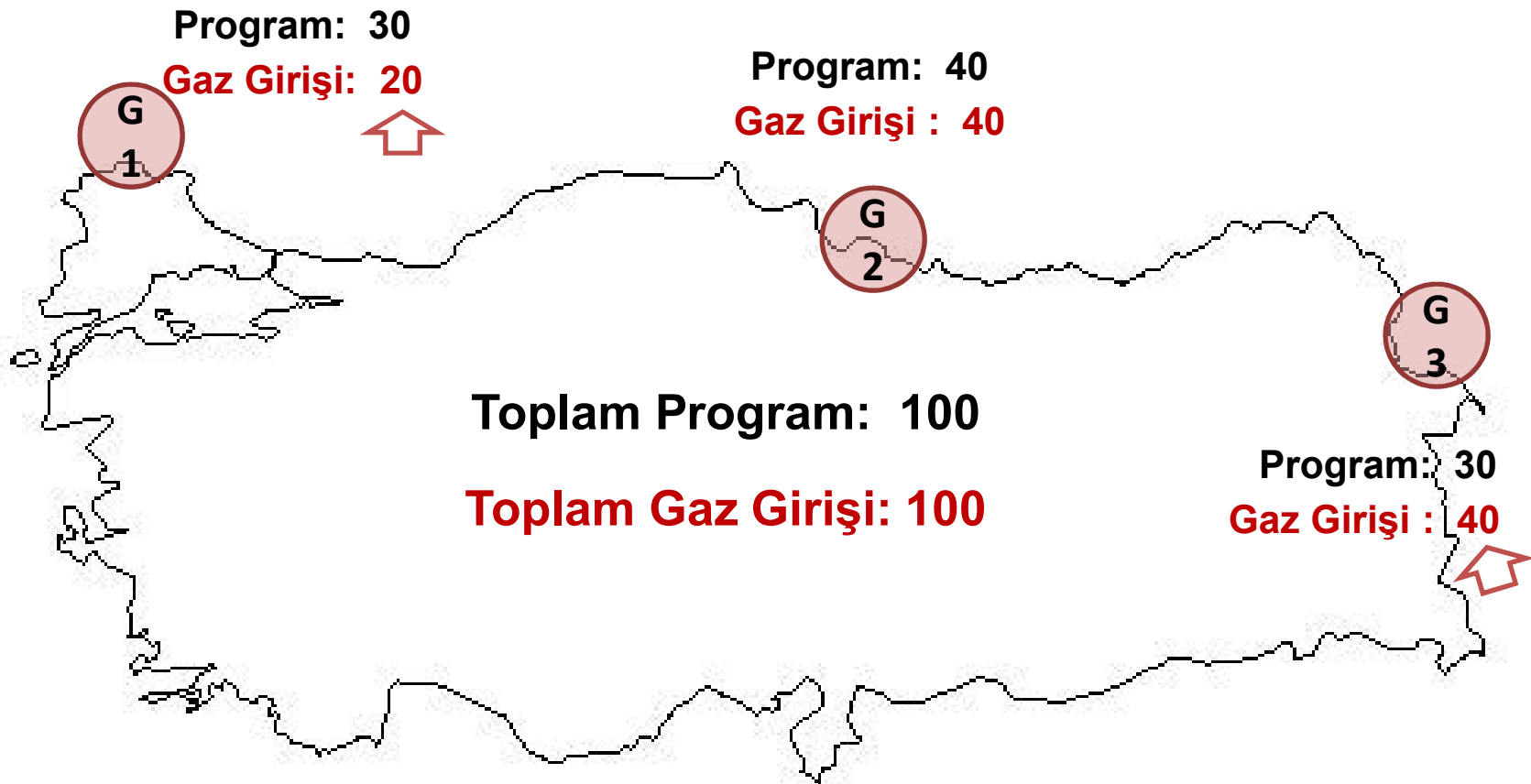
- Yapılan değişiklik önerileri sonucunda Şebeke İşleyiş Düzenlemelerinde Tolerans Dışı Miktarlar için bir iyileştirmeye gidilmiştir. Fakat bu değişiklik problemi çözmemiştir.

Madde 3.7

Doğal Gazın ithal edildiği Giriş Noktalarında (LNG Terminalleri hariç) bir Taşıtanın Son Tahsisatı, Programlarında yer alan Miktardan fazla ve Taşıtan pozitif dengesiz ise, bu Taşıtana uygulanacak Tolerans Dışı Miktar (oluşmuş ise), Son Tahsisat Miktarı ile Program Miktarı farkı kadar düşülecek ve düşülen Miktar Tolerans İçi Miktar olarak değerlendirilecektir.

Yukarıda belirtilen Giriş Noktalarında, Taşıtanlar uygun kalitede teslimat yapmakla birlikte, Taşıyıcının Doğal Gaz çekişi Programda yer alan toplam Miktardan daha düşük ise, Programında yer alan Miktardan daha düşük bir Miktarın Son Tahsisat olarak belirtildiği ve Negatif Dengesiz durumdaki böyle Taşıtanların o Gün için Tolerans Dışı Miktarları (oluşmuş ise) söz konusu fark kadar düşürülecek ve düşülen Miktar Tolerans İçi Miktar olarak değerlendirilecektir.

Giriş Tahsisatı Problemi Nasıl Oluşur:

Farklı Girişlerden Program Dışı Çekiş Yapılır

1. Tahsisatlar

Çoklu Giriş Noktası Tahsisatları

Tahsisat Durumu

1) Tahsisat Programdan Düşük

2) Tahsisat Programdan Yüksek

- Çoklu Giriş Noktası Tahsisatları, verilen programdan düşük veya yüksek olabilir.
- Çoklu Tedarikçili piyasaya geçiş sonrası 1. duruma; yani tahsisatın programdan düşük belirlendiği duruma örnekler oluşmuştur.

1. Tahsisatlar

Çoklu Giriş Noktası Tahsisatları

Örnek Durum:

- Ocak 2009'da bir Taşıtan Ana Giriş Noktasında hazır bulundurduğu gazı, diğer Taşıtanın o gün müşterilerinin kullanımından çok daha fazla günlük giriş nominasyonu talep etmesinden dolayı oluşan sınırlı kapasite (sistemde fazla gaz bulunması) sebebi ile sisteme verememiştir.
- Taşıtan, sisteme veremediği gazın dengeleme gazı tarifesiyle ücretlendirilmesi sonucu mali zarara uğramıştır.
- Botaş İletim, sınırlı kapasite günlerinde Tolerans Dışı Miktar uygulamasının kaldırmasına rağmen Taşıtanın dengeleme gazına fazla ücret ödeyerek uğradığı mali zarar telafi edilmemiştir.

1. Tahsisatlar

Çoklu Giriş Noktası Tahsisatları

Çözüm Önerisi:

Tahsisat Durumu

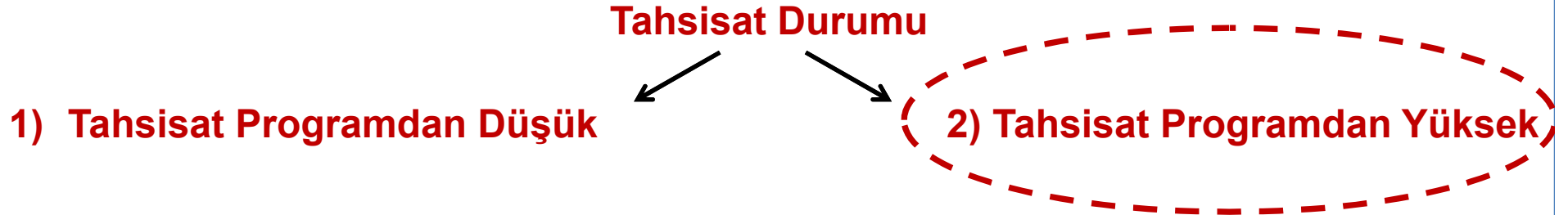
1) Tahsisat Programdan Düşük

2) Tahsisat Programdan Yüksek

Taşıtan programında belirttiği gazı Girişte hazır etmesine rağmen sisteme sokamamıştır.

- Taşıtanlara, aralarında ilk tahsisten farklı bir son tahsis için anlaşma hakkı verilmelidir.
- Taşıtanlara, günlük dengesizliklerini en düşük seviyeye getirebilmek için program miktarları ile ilk tahsis değerleri arasında bir değeri, son tahsis olarak belirleme hakkı tanınmalıdır.

Çözüm Önerisi:

Taşıyıcı talimatı olmamasına rağmen, Taşıtan programından yüksek gaz girişine maruzdur.

- Taşıtanlara, aralarında ilk tahsisten farklı bir son tahsis için anlaşma hakkı verilmelidir.
- Taşıtanlara, günlük dengesizliklerini en düşük seviyeye getirebilmek için program miktarları ile ilk tahsis değerleri arasında bir değeri, son tahsis olarak belirleme hakkı tanınmalıdır.

veya

•**ŞİD 3.3.1.2'e ilave yapılmalıdır.**

- Dengeleme Gazı Anlaşması yapılanlar hariç Taşıtan Tedarikçiler, her Ay için Dengeleme Gazı teklif fiyatlarını önceki ayın 25. gününe kadar Taşıyıcıya bildireceklerdir.
- Taşıyıcının ~~talimatı üzerine~~ **talimatı aranmaksızın** İletim Şebekesine sokulan Dengeleme Gazına ilişkin ilgili Taşıtan Tedarikçilere yapılacak ödemeler, söz konusu Taşıtanların Dengeleme Gazı teklif fiyatları veya söz konusu Taşıtanın Dengeleme Gazı Anlaşmasında belirlenen fiyat üzerinden hesaplanır

1. Tahsisatlar

Çoklu Çıkış Noktası Tahsisatları

Önceki Durum:

- Birden fazla Taşıtan tarafından kullanılan Çıkış Noktaları için ölçülen ve buna göre hesaplanan Doğal Gazın Taşıtanlara İlk Tahsisatı Taşıtanların o gün için belirledikleri programlarıyla orantılı olarak yapılacaktır.

İyileştirme Sonrası Mevcut Durum:

- Birden fazla Taşıtan tarafından kullanılan Çıkış Noktaları için ölçülen ve buna göre hesaplanan Doğal Gazın Taşıtanlara İlk Tahsisatı; ilgili Dağıtım Şirketlerinden tüm Taşıtanlara ilişkin alt akıştaki toplam ölçüm verileri gelmiş ise bu Miktarlar üzerinden, gelmemiş ise Taşıtanların Programlarıyla orantılı olarak yapılacaktır
- Son tahsis, Taşıtanların aralarında anlaştıkları miktardır. Anlaşma olmazsa ilk tahsis, son tahsistir.

1. Tahsisatlar

Çıkış Tahsisatları

Karşılaşılan Problemler (Örnek Durumlar):

TAŞITAN	TAŞITAN NOMİNASYONU (Sm ³)	PRO RATA SONUCU İLK TAHSİSAT (Sm ³)	GERÇEK TÜKETİM DEĞERİ (Sm ³)	FARK (Sm ³)
X	100.000	50.000	0	-50.000
Y	470.000	235.000	285.000	50.000
ÇIKIŞ TOPLAMI:	570.000	285.000	285.000	0

TAŞITAN	TAŞITAN NOMİNASYONU (Sm ³)	PRO RATA SONUCU İLK TAHSİSAT (Sm ³)	GERÇEK TÜKETİM DEĞERİ (Sm ³)	FARK (Sm ³)
X	9.000.000	8.330.000	8.080.000	-250.000
Y	3.800.000	3.570.000	3.820.000	250.000
ÇIKIŞ TOPLAMI:	12.800.000	11.900.000	11.900.000	0

1. Tahsisatlar

Çıkış Tahsisatları

Görüş:

- Yukarıdaki tabloda görüldüğü gibi, Taşıtanlara nominasyon oranında yapılan tahsisat; gerçekleşen gaz çekiş değerleri ile uyuşmamaktadır.
- Bir Taşıtan sisteme sokmadığı gazı müşterisine satmakta iken; diğer Taşıtan satmadığı gaz kendisine tahsis edildiğinden, satmadığı gaza ödeme yapmaktadır. Bu durum muhasebe ve stok yönetimi açısından usulsüzlüklere neden olmaktadır.

1. Tahsisatlar

Çıkış Tahsisatları

Çözüm Önerisi:

- Dağıtım Şirketlerinin sayaç ölçüm değerlerini, Taşıyıcıya her gün düzenli olarak *standard formatla* bildirimini sağlanmalıdır. Tahsisat bu değerlere uygun olarak yapılmalıdır.
- ŞİD'in 9.6 maddesinde de söz konusu bilgilerin nasıl ve ne zaman Dağıtım Şirketlerince İletim Şirketine bildirileceği detaylı bir şekilde belirtilmektedir. Bu prosedüre uymayan dağıtım şirketlerinin EPDK tarafından yaptırıma tabi tutulması konusunda gerekli kurul kararının ivedilikle alınması gereklidir.
- Gerekli alt yapı kurulana kadar Dağıtım Bölgelerinden ölçüm verileri, gün sonu değerleri olarak Taşıyıcıya en geç G+1 saat 17:00 ye kadar ulaştırılmalı ve Taşıyıcı söz konusu gün sonu verileri ile ilk tahsisleri belirlenmelidir.

Seans	Konu	Zaman
Sabah		(10:00 – 12:00)
	Açılış Konuşmaları	
	1. Tahsisatlar	
→	Çay Molası	(15 dk.)
	2. Kapasiteler	
Öğle Arası		(12:00 – 13:30)
Öğleden Sonra		(13:30 – 16:30)
	3. Dengeleme	
	4. Kesinti / Kısıntı	
	Çay Molası	(15 dk.)
	5. Ölçüm Altyapısı ve EBT	
	6. Diğer Hususlar	
	Kapanış Konuşması	

İhtiyaçtan Fazla Kapasite Satın Alınması

Rezerve Kapasiteden Daha Yüksek Program Verilmesi

MAK'ı Aşan Rezervasyon Talepleri

Günlük Kapasite Ticareti

2. Kapasite Talep ve Ticareti

İhtiyaçtan Fazla Kapasite Alınması

Örnek Durum:

15.01.2009				
	Rezerve Miktarı (Sm ³)	Talep Miktarı (Sm ³)	İlk Tahsisat (Sm ³)	Son Tahsisat (Sm ³)
663 AGDAŞ AKYAZI RM/A				
BOTAŞ Ticaret	143.364	25.000	31.159	31.159
	Rezerve Miktarı 143.364	Talep Miktarı 25.000	İlk tahsisat 31.159	Son Tahsisat 31.159
16.01.2009				
	Rezerve Miktarı (Sm ³)	Talep Miktarı (Sm ³)	İlk Tahsisat (Sm ³)	Son Tahsisat (Sm ³)
663 AGDAŞ AKYAZI RM/A				
BOTAŞ Ticaret	143.364	25.000	28.781	28.781
	Rezerve Miktarı 143.364	Talep Miktarı 25.000	İlk tahsisat 28.781	Son Tahsisat 28.781
17.01.2009				
	Rezerve Miktarı (Sm ³)	Talep Miktarı (Sm ³)	İlk Tahsisat (Sm ³)	Son Tahsisat (Sm ³)
663 AGDAŞ AKYAZI RM/A				
BOTAŞ Ticaret	143.364	25.000	17.312	17.312
	Rezerve Miktarı 143.364	Talep Miktarı 25.000	İlk tahsisat 17.312	Son Tahsisat 17.312
18.01.2009				
	Rezerve Miktarı (Sm ³)	Talep Miktarı (Sm ³)	İlk Tahsisat (Sm ³)	Son Tahsisat (Sm ³)
663 AGDAŞ AKYAZI RM/A				
BOTAŞ Ticaret	143.364	25.000	19.550	19.550
	Rezerve Miktarı 143.364	Talep Miktarı 25.000	İlk tahsisat 19.550	Son Tahsisat 19.550
19.01.2009				
	Rezerve Miktarı (Sm ³)	Talep Miktarı (Sm ³)	İlk Tahsisat (Sm ³)	Son Tahsisat (Sm ³)
663 AGDAŞ AKYAZI RM/A				
BOTAŞ Ticaret	143.364	25.000	32.151	32.151

2. Kapasiteler

İhtiyaçtan Fazla Kapasite Alınması

Karşılaşılan Problemler:

- Botaş Ticaret'in Giriş ve Çıkış Noktalarında gerçek kullanımın çok üzerinde kapasite rezerve ettiği (bir çok durumda tüm kapasiteyi rezerve ettiği) görülüyor.
- Giriş ve Çıkış noktalarındaki atıl kapasitelere ulaşamamaktadır.
- Karşılaşılan her durum için Botaş Ticaret'in görüşü alınmak durumundadır.

2. Kapasiteler

İhtiyaçtan Fazla Kapasite Alınması

Çözüm Önerileri:

- Kapasite başvuruları BOTAŞ İletim tarafından bağımsız bir iletim şirketi iradesi altında değerlendirilmelidir.
- Giriş ve Çıkış Noktaları Kapasiteleri bir kez daha gözden geçirilerek EBT üzerinden doğru bilgi akışı sağlanmalıdır.
- Botaş Ticaret, diğer Taşıtanlarla aynı mesafede değerlendirilmeli ve buna uygun olarak kapasite rezervasyon başvuruları EPDK gözlemciliğinde tarafsız ve süratli olarak yapılmalıdır.
- Botaş Ticaretin yaptığı kapasite rezervasyonlarının gerçeğe uygunluğu değerlendirilmeli, gereken uyarılar yapılmalı ve kullanılmayan kapasiteler atıl kapasite olarak ilan edilmelidir.

2. Kapasiteler

Rezerve Kapasiteden Daha Yüksek Program Verilmesi

Örnek Durum:

	36.070	33.633	43.706	43.706
10.01.2009				
	Rezerve Miktarı (Sm ³)	Talep Miktarı (Sm ³)	İlk Tahsisat (Sm ³)	Son Tahsisat (Sm ³)
704 AFYONGAZ AFYON RM/A				
BOTAŞ Ticaret	36.070	45.000	45.025	45.025
	Rezerve Miktarı 36.070	Talep Miktarı 45.000	İlk tahsisat 45.025	Son Tahsisat 45.025
11.01.2009				
	Rezerve Miktarı (Sm ³)	Talep Miktarı (Sm ³)	İlk Tahsisat (Sm ³)	Son Tahsisat (Sm ³)
704 AFYONGAZ AFYON RM/A				
BOTAŞ Ticaret	36.070	45.000	46.037	46.037
	Rezerve Miktarı 36.070	Talep Miktarı 45.000	İlk tahsisat 46.037	Son Tahsisat 46.037
12.01.2009				
	Rezerve Miktarı (Sm ³)	Talep Miktarı (Sm ³)	İlk Tahsisat (Sm ³)	Son Tahsisat (Sm ³)
704 AFYONGAZ AFYON RM/A				
BOTAŞ Ticaret	36.070	45.000	49.266	49.266
	Rezerve Miktarı 36.070	Talep Miktarı 45.000	İlk tahsisat 49.266	Son Tahsisat 49.266
13.01.2009				
	Rezerve Miktarı (Sm ³)	Talep Miktarı (Sm ³)	İlk Tahsisat (Sm ³)	Son Tahsisat (Sm ³)
704 AFYONGAZ AFYON RM/A				
BOTAŞ Ticaret	36.070	45.000	49.454	49.454
	Rezerve Miktarı 36.070	Talep Miktarı 45.000	İlk tahsisat 49.454	Son Tahsisat 49.454
14.01.2009				
	Rezerve Miktarı (Sm ³)	Talep Miktarı (Sm ³)	İlk Tahsisat (Sm ³)	Son Tahsisat (Sm ³)
704 AFYONGAZ AFYON RM/A				
BOTAŞ Ticaret	36.070	45.000	48.578	48.578
	Rezerve Miktarı 36.070	Talep Miktarı 45.000	İlk tahsisat 48.578	Son Tahsisat 48.578
15.01.2009				
	Rezerve Miktarı	Talep Miktarı	İlk Tahsisat	Son Tahsisat

2. Kapasiteler

Rezerve Kapasiteden Daha Yüksek Program Verilmesi

Karşılaşılan Problemler :

- BOTAŞ Ticaret' in bazı Çıkış Noktalarında kendisi için ayrılmış olan Rezerve Kapasitesinin üzerinde Günlük Programlar verdiği EBT'de gözlemlenmiştir.
- Diğer Taşıtanların yazılımsal olarak böyle bir program vermesine müsaade edilmediği halde BOTAŞ Ticaret'in bu engelden etkilenmediği görülmektedir. Bunun sonucunda BOTAŞ Ticaret bazı çıkışlarda rezerve etmediği kapasiteyi kullanmakta; bir diğer deyişle eksik kapasite almaktadır.

Çözüm Önerisi:

- Eşit taraflar arası bir ayrımcılığa yol açmaması amacıyla Taşıyıcı'nın BOTAŞ Ticareti bu konuda uyarması ve takip etmesi gerekmektedir.

2. Kapasiteler

MAK'ı Aşan Rezervasyon Talepleri

Mevcut Durum:

ŞİD Bölüm 2.2.2.2

- Kapasite rezervasyonlarındaki toplam talebin MAK'ı aşmadığı noktalarda talep edildiği şekilde, MAK'ı aştığı noktalarda talep miktarlarıyla orantılı olarak kapasite rezervasyonu yapılır.

2. Kapasiteler

MAK'ı Aşan Rezervasyon Talepleri

Karşılaşılan Problemler:

- Bir Taşıtan, Ana Çıkış Noktasında son kullanıcı ile ilave sözleşme imzalayıp ilave kapasite başvurusunda bulunduğu halde, Botaş iletim tarafından uzun süre talebine olumlu ya da olumsuz cevap verilmemiştir.
- 2.4.2 Tedarikçi değişimi nedeniyle kapasite devrinin gerçekleşmesi için devralan Taşıtanın Taşıyıcıya başvurması gerekir. Böyle bir başvurunun alınması halinde Taşıyıcı derhal devreden Taşıtanı bilgilendirir. Başvurunun kabul edilmesi için devralan Tedarikçinin, Taşıyıcıya mevcut Kesin Teminat Mektubu tutarından fazla bir borcu olmaması ve Son Kullanıcı ile yapmış olduğu doğal gaz alım-satım sözleşmesinin varlığını belgelemesi gerekir.

2. Kapasiteler

MAK'ı Aşan Rezervasyon Talepleri

Görüş:

Taşıtan, bir Giriş ya da Çıkış Noktasında talep edilen toplam kapasite MAK'den fazla olması durumunda oranlama sonucu kendisine rezerve edilen kapasite istediği kapasiteden farklı olacağı için bu noktada kapasite rezervasyonu yapmaktan vazgeçmek isteyebilir. MAK'ın aşıldığı noktalarda sadece talep miktarlarına göre yapılacak bir paylaşım haksızlıklara yol açacaktır.

Çözüm Önerisi:

- Kapasitenin MAK.'ı aştığı noktalar için; kapasite rezervasyonlarında talep miktarının değil, Taşıtanların müşterileri ile yaptıkları sözleşmedeki miktarların kapasite paylaşımında esas alınması gerekir. Böylece tahsisat prosedüründe tarafların rızası ortadan kaldırılıp prosedür hızlandırılmış olacaktır.

2. Kapasiteler

Günlük Kapasite Ticareti

Mevcut Durum:

Bölüm 2.3.1

- Taşıtanlar arasındaki kapasite devirleri Giriş ve Ana Çıkış Noktalarında en az bir Aylık dönemi, en fazla içinde bulunulan Gaz Yılı'nın kalan dönemini kapsayacak şekilde Aylık olarak gerçekleştirilebilir.

2. Kapasiteler

Günlük Kapasite Ticareti

Çözüm Önerisi:

- Kapasite İşlemleri, Kapasite Transferleri, Aktarımları ve Ticareti, kısa süreli (günlük, haftalık vs.) gaz satışına imkan sağlayacak şekilde düzenlemeli, Doğal Gazın diğer tüm ticari ürünler gibi günlük satılabilmesi sağlanmalıdır.
- Gaz Günü sonrası Kapasite İşlemleri - Taşıtanların toplam giriş ve toplam çıkış kapasitelerini gün sonunda pozisyonlarına göre konumlamalarına izin verilmelidir.
- Ancak Taşıyıcı'nın fiziki altyapısının yukarıdaki düzenlemelere müsaade etmediği bilinmektedir. Bu durumda, Taşıyıcı'nın altyapısının elverdiği bir çözüm olan "Aynı Çıkış Noktasında Taşıtanlar Arası Günlük Kapasite Ticareti" mümkün kılınmalıdır.

Seans	Konu	Zaman
Sabah		(10:00 – 12:00)
	Açılış Konuşmaları	
	1. Tahsisatlar	
	Çay Molası	(15 dk.)
	2. Kapasiteler	
→ Öğle Arası		(12:00 – 13:30)
Öğleden Sonra		(13:30 – 16:30)
	3. Dengeleme	
	4. Kesinti / Kısıntı	
	Çay Molası	(15 dk.)
	5. Ölçüm Altyapısı ve EBT	
	6. Diğer Hususlar	
	Kapanış Konuşması	

Diğer Tedarikçilerden Dengeleme Gazı Alımı

Botaş Ticaretin Diğer Taşıtanlarla Ticareti

Dengeleme Gaz Fiyatı

Mevcut Durum:

Bölüm 23.1.3.1

- Taşıyıcı, Dahili Kullanım Gazı ve/veya Dengeleme Gazı için özel sözleşmeler yapmayacak, bu amaçla BOTAŞ'ın Doğal Gaz ithalat / ihracat / toptan satış üniteleri tarafından İletim Şebekesi'ne sokulan Doğal Gazı kullanacaktır.

Görüş:

- Taşıyıcı'nın, sistem dengelemesini eksiksiz sağlayacak miktarda bir gazın sadece BOTAŞ Ticaret tarafından sağlanabilir görüşünün gerekçeleri ortaya konmalıdır. Dengeleme Gazı Fiyatı için tek bir tedarikçinin fiyat belirleme politikası izlenmektedir; bu tarz bir yaklaşım çok oyunculu bir piyasaya için uygun değildir, manipülasyonların ve haksız rekabetin önünü açacaktır.

Çözüm Önerisi:

- Taşıyıcı, Dahili Kullanım Gazı ve/veya Dengeleme Gazı için dilediği Tedarikçi ile -gerekirse miktar bazlı- sözleşme yapabilir.

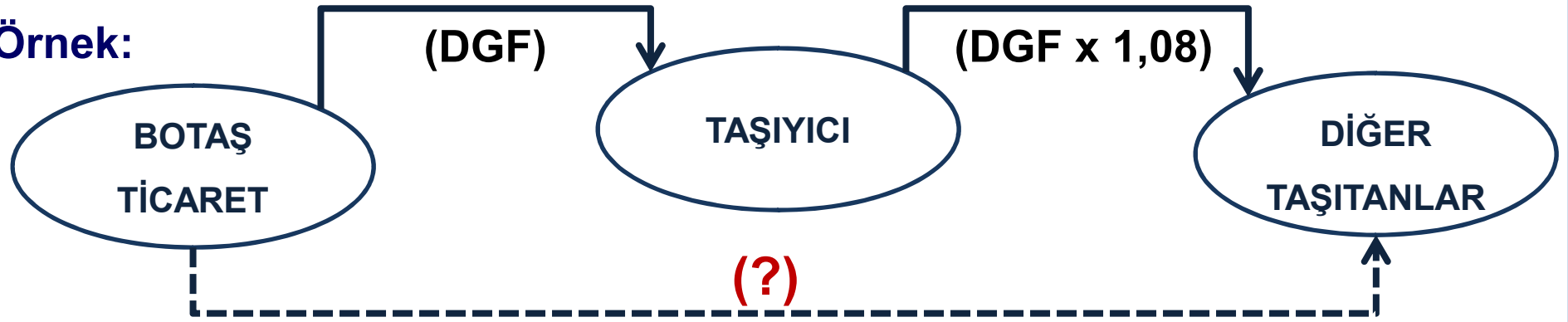
3. Dengeleme

Botaş Ticaretin Diğer Taşıtanlarla Ticareti

Mevcut Durum:

- Taşıtanların birbirleriyle ticaretine elveren Ulusal Dengeleme Noktası tanımlanmış olmasına rağmen BOTAŞ Ticaret gün sonu ticaret yapmamaktadır.

Örnek:

Çözüm Önerisi:

- İletimciden bağımsız hareket eden makul ve basiretli bir tüccar olarak Botaş Ticaretin diğer Taşıtanlarla olan ticari ilişkilerini mümkün olduğunca artırarak sisteme entegre olması gerektiğini düşünüyoruz.

3. Dengeleme

Dengeleme Gaz Fiyatı

Mevcut Durum:

Bölüm 3.1.5

•Taşıyıcı Dengeleme Gazı Anlaşmalarını her bir Giriş Noktası için ayrı yapabilecek, İletim Şebekesinin fiziksel dengelemesi açısından hangi Giriş Noktasından Dengeleme Gazı çekmesinin uygun olacağına göre Taşıtan Tedarikçilere bildirimde bulunacaktır.

Görüş:

Rekabetin olmadığı giriş noktalarında Dengeleme Gazının Fiyatı Tedarikçilerin inisiyatifine bırakılmış durumdadır. BOTAŞ'ın Giriş Noktaları için ayrı ayrı Dengeleme Gazı Fiyatı verme hakkı doğmaktadır ve bu durum rekabete aykırı şekilde kullanılabilir.

Çözüm Önerisi:

•4628 Madde 5/A : EPDK, doğal gaz piyasası ile ilgili olarak aşağıda belirtilen hususlardaki görevleri de yerine getirir:

... f) Doğal gaz piyasası içerisinde rekabetin hiç veya yeterince oluşmadığı alanlarda, fiyat ve tarife teşekkülüne ilişkin usul ve esasları düzenlemek.

•Mevcut durumda çoklu tedarikçili bir yapıda ülkeye gaz girişi yapılan tek nokta kontrat devrinin gerçekleştiği Malkoçlar Giriş Noktasıdır. Bu noktadaki Dengeleme Gaz Fiyatı Taşıtanların Dengeleme Gazı teklif fiyatları veya söz konusu Taşıtanın Dengeleme Gazı Anlaşmasında belirlenen fiyat üzerinden hesaplanır.

•Rekabetin tam veya hiç oluşmadığı diğer giriş noktalarında temin edilecek Dengeleme Gaz Fiyatına EPDK tarafından tavan fiyatı uygulaması getirilmelidir.

3. Dengeleme

Dengeleme Gaz Fiyatı

Çözüm Önerisi:

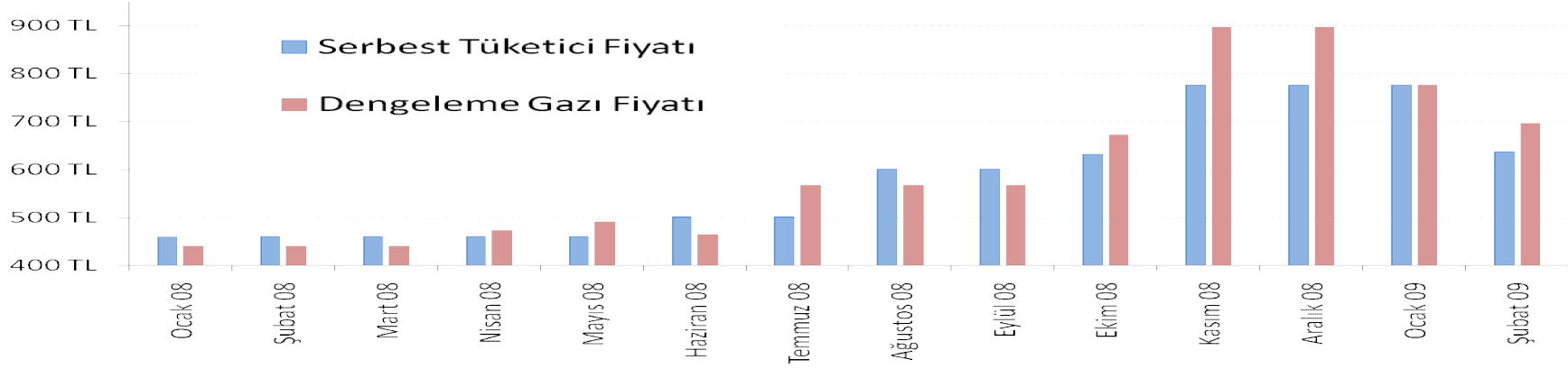
- ŞİD 23.1.3.1 maddesi gereği Dengeleme Gazı ticari değil, teknik anlamda sistem dengelemesini sağlama amaçlı kullanılmalıdır.
- Mevcut durumda dengeleme gazı fiyatının standart metodoloji ile hesaplanması gerekmektedir.

3. Dengeleme

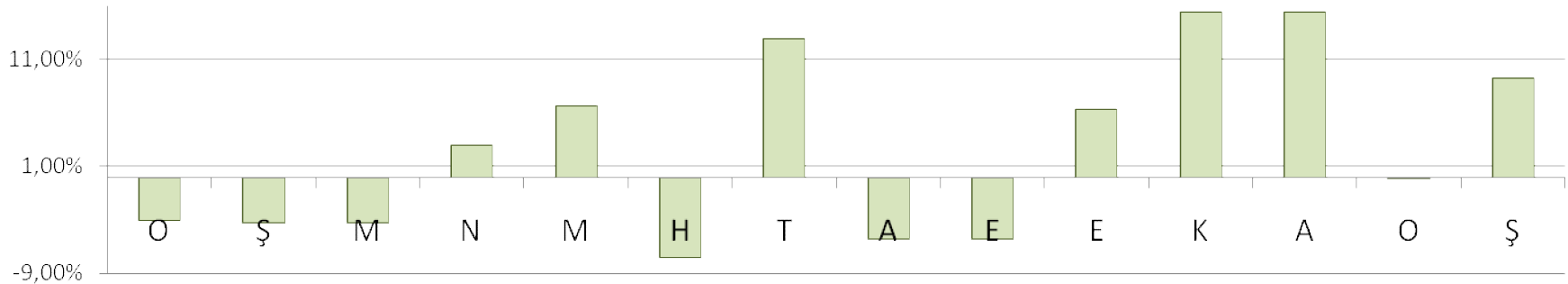
Dengeleme Gaz Fiyatı

Dengeleme Gazı Fiyatının Belirlenmesi:

- Geçmiş dönemler incelendiğinde, DGF' nin herhangi doğrusal bir ilişki olmaksızın zaman zaman Doğal Gaz Satış Fiyatlarının üzerinde veya altında olduğu gözlemlenmiştir.

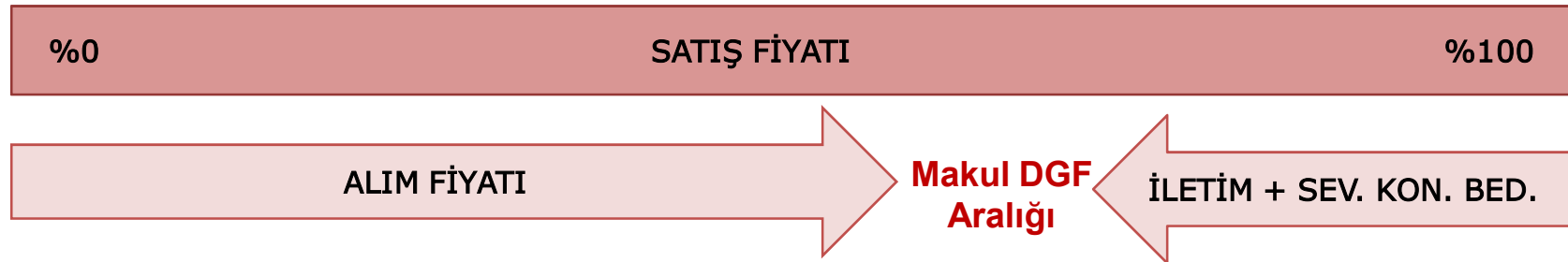

Dengeleme Gazı Fiyatı ve Serbest Tüketici Satış Fiyatı Arası Fark Yüzdesi

Çözüm Önerisi:

- Makul bir Dengeleme Gazı Fiyatı, alım fiyatı ve satış fiyatı arasında iletim ve sevkiyat kontrol bedeli gözetilerek dikkatlice belirlenmiş bir değer olmalıdır.

Mevcut Durum:

ŞİD Madde 14.11.3

Kesinti Kısıntı Prosedürü, herhangi bir nedenle sistem dengelemesinin sağlanamaması durumunda, yapılacak kesinti ve azaltmanın uygulama detaylarını belirleyen, bir Taşıyıcı dokümanıdır. Kesinti Kısıntı Prosedürü, Taşıyıcı tarafından her yıl veya gerektiğinde,

- 1) İlk kesileceklerden başlamak üzere bütün kesintili ve kesintisiz Son Kullanıcılarını içerecek şekilde ve bölge bazında, Taşıtan Tedarikçilerce hazırlanan, Son Kullanıcı listeleri,
 - 2) Alternatif yakıtlı Son Kullanıcılar,
 - 3) Eksik Doğal Gaz teslim eden veya fazla Doğal Gaz çeken Taşıtan nedeniyle sistem dengelemesinin sağlanamadığı durumlarda uygulanması öngörülen tedbirler.
- dikkate alınarak revize edilir.

Son Kullanıcı listelerinin hazırlanmasında esas alınacak her bir bölge, Ana Çıkış Noktası ve varsa buna bağlı Tali Çıkış Noktalarından oluşur.

Çıkış Noktalarındaki Doğal Gaz teslimatlarının normal hale getirilmesinde, uygulanmış olan kesinti ve azaltmalardaki sıranın tersi izlenecektir.

Karşılaşılan Problemler:

- Olağandışı gaz kesintilerinde veya kısıntılarında izlenecek prosedür bilinmediği için Taşıtanlar zor durumda kalmaktadır.
- Rusya ve Ukrayna arasında yaşanan en son kriz döneminde Taşıyıcı bazı Son Kullanıcı Çıkış Noktalarında tesise giren hatta yeterli basınç olmasına rağmen bu prosedüre dayanarak kesintiye gitmiştir.

Çözüm Önerisi:

- Daha önceden birçok platformda sorulmasına ve ŞİD Değişiklik Önerilerinde detaylandırılmasının talep edilmesine rağmen Kesinti / Kısıntı Prosedürü henüz diğer Taşıtanlarla paylaşılmamıştır.
- Böyle bir Prosedür varsa, sistemin parçası olan herkes tarafından bilinmesi ve buna göre hareket edilmesi gerekmektedir.

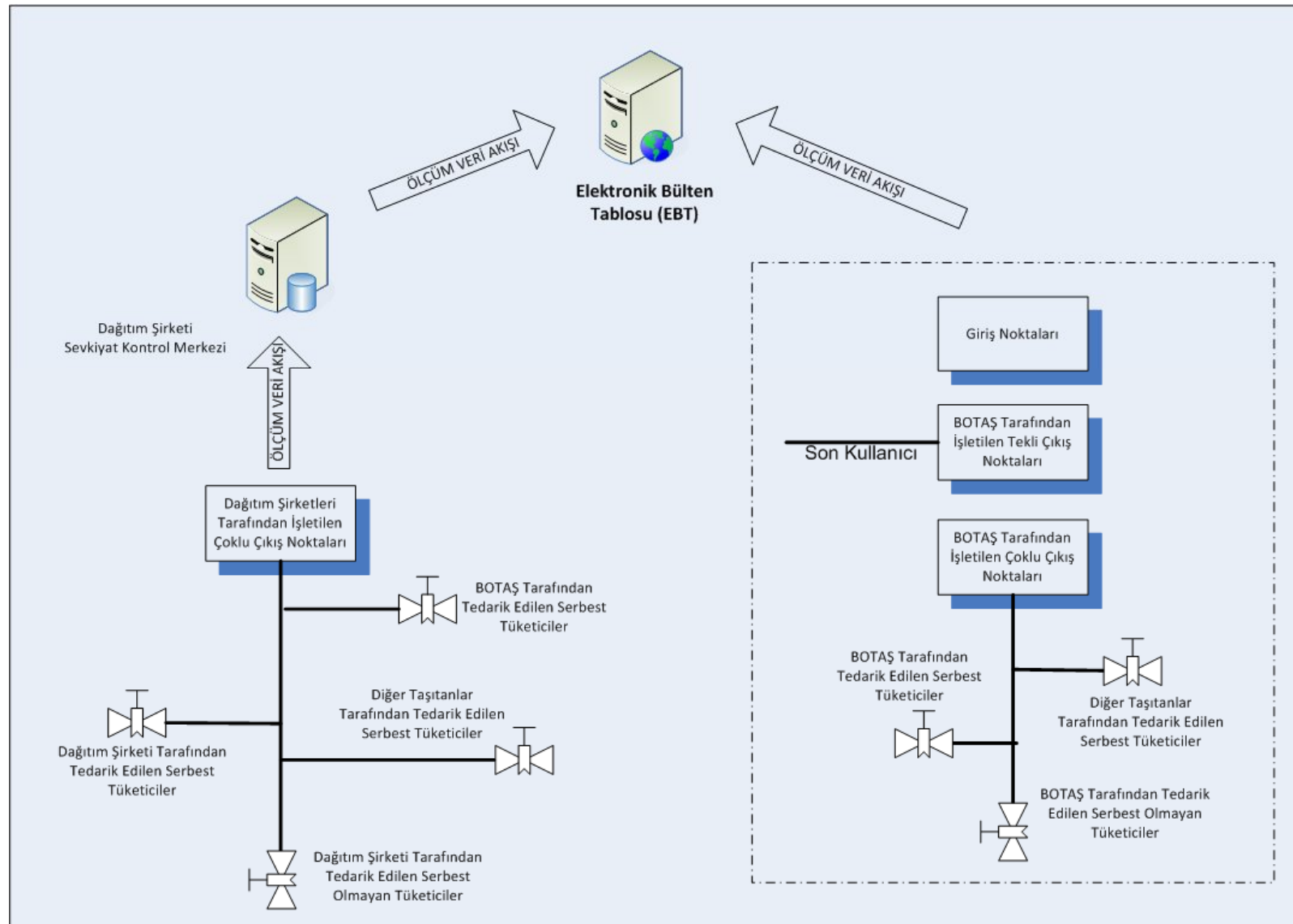
Seans	Konu	Zaman
Sabah		(10:00 – 12:00)
	Açılış Konuşmaları	
	1. Tahsisatlar	
	Çay Molası	(15 dk.)
	2. Kapasiteler	
Öğle Arası		(12:00 – 13:30)
Öğleden Sonra		(13:30 – 16:30)
	3. Dengeleme	
	4. Kesinti / Kısıntı	
→	Çay Molası	(15 dk.)
	5. Ölçüm Altyapısı ve EBT	
	6. Diğer Hususlar	
	Kapanış Konuşması	

Mevcut Durum:

- İletim Şebekesi İşleyiş Düzenlemeleri Madde12 ve 13, Dağıtım ve Müşteri Hizmetleri Yönetmeliği Madde 65 ve 66 da tarif edilmiş olan Taşıyıcıya ve Dağıtım Firmalarına ait **Sevkiyat Kontrol Merkezleri** tahsisata esas olacak değerleri kesin ve zamanında EBT' ye iletecek bir **altyapıya sahip değildir.**

- EBT birden fazla taşıtanın devreye girmesiyle aktif olarak kullanılmaya başlanmış; fakat daha önceki forumlarda vurgulanan ve detaylı bir şekilde açıklanan aşağıdaki hususlarının iyileştirilmesi **öncelikli bir konu haline gelememiştir:**

- İşlevsellik
- Bilgi Güvenliği
- Emreamadelik
- Ölçeklenebilirlik

Çözüm Önerisi:

- EBT kısa sürede iyileştirilmeli, eklerde verilen detaylar sağlanmalıdır.
- Dağıtım Firmalarına ait Sevkiyat Kontrol Merkezleri tarafından Taşıyıcının Sevkiyat Kontrol Merkezine iletilen Dağıtım Bölgelerine ait alt akış ölçüm verileri mümkünse anlık olarak EBT'ye aktarılmalıdır.
- Taşıtanlar, EBT üzerinden tedarik ettikleri müşterilerin her birinin anlık ve kümülatif tüketim değerlerini, Giriş ve Çıkış Noktalarına ait kendilerine tahsis konusu anlık ve kümülatif ölçüm değerlerini izleyebilmelidirler.Tüm tahsisatlar kurulacak bu sistem üzerinden resmileştirilmelidir.
- Bilgiye erişimlerin rekabete aykırı durumlar yaşanmasına engel olacak şekilde tüm Taşıtanlara eşit olacak şekilde kısıtlanması **sağlıklı bir rekabet ortamının oluşması açısından** son derece önem taşımaktadır.

Çözüm Önerisi:

- EBT'yi mevcut durumda kullanan ve yakın zamanda kullanacak olan firmaların tamamı Botaş İletim'in bu konuda uzun süredir bir yatırım planı oluşturmasını beklemektedir.
- Buna karşılık tercihen yakın zamanda sıfırdan hazırlanması mümkün görünmeyen sistemin yukarıda bahsedilen hususlarının iyileştirilecek şekilde geliştirilmesi ve özel sektör Taşıtanlarının arasında bu yatırımın adil bir şekilde paylaşılması önerilmektedir.
- Daha sonradan sistemi kullanmaya başlayacak firmalar da başlangıçta yatırımı gerçekleştiren firmalara gerekli katılım payını ödeyerek üzerlerine düşen katkıyı sağlamış olacaklardır.

Diğer Hususlar

Elektrik Piyasası

Dağıtım Bölgesi Düzenlemeleri

Geri Ödemeler Hesabı

Bakım

6. Diğer Hususlar

Elektrik Piyasası

Mevcut Durum:

- Doğalgaz piyasası ile Elektrik piyasası gün tanımları arasında faz farkı bulunmaktadır
- MYTM talimatları TMDB saatlerinden sonra açıklanmaktadır

Karşılaşılan Problemler:

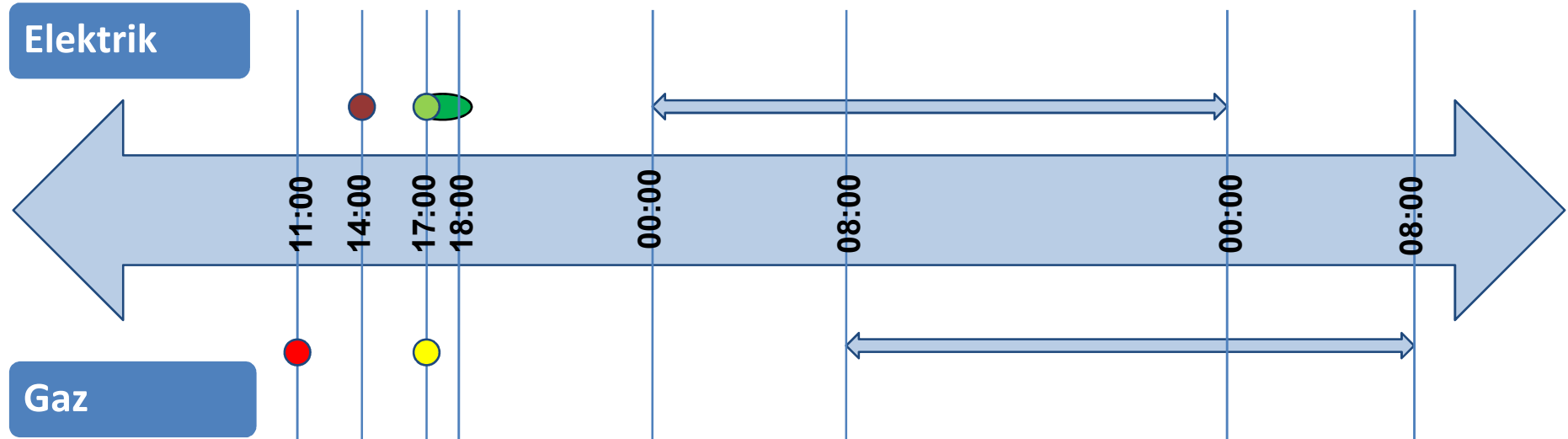
- Gün tanımları arasındaki fark ve miktar bildirimlerinin MYTM talimatları bilinmeden önce yapılması sistem dengelemesinin sağlanmasını amaçlayan miktar bildirim sistemini anlamsız kılmakta ve sistem dengesini tehlikeye atmaktadır.

Çözüm Önerisi:

- Elektrik piyasası ile doğalgaz piyasası eşzamanlı çalışır hale getirilmelidir
- Yeni DUY yürürlüğe girene ve elektrik piyasası ile uyum sağlanana kadar MYTM' den gelen talimatlar saat 17:00' dan sonra da taşıtanın TMDB yapmasına imkan sağlamalıdır

6. Diğer Hususlar

Elektrik Piyasası

- ŞİD Mevcut Uygulama
- DUY Mevcut Uygulama
- ŞİD Mevzuat
- DUY Mevzuat
- DUY Yeni Mevzuat Taslağı

Mevcut Durum:

- Dağıtım bölgeleri içindeki Son Kullanıcılara gaz satışı durumunda Dağıtım Şirketi ve Taşıtan arasında bir “Taşıma ve Teslim Sözleşmesi” imzalanması gerekmektedir.

Karşılaşılan Problemler:

- EPDK tarafından yayımlanmış herhangi bir taslak “Taşıma ve Teslim Sözleşmesi” bulunmadığından dolayı Dağıtım Şirketleri bağımsız sözleşmeler hazırlamakta ve taraflar arası bir takım anlaşmazlıklar doğmaktadır.

Çözüm Önerisi:

- EPDK tarafından tüm dağıtım şirketleri için standart hale gelecek bir “Dağıtım Bölgesi Taşıma ve Teslim Sözleşmesi” hazırlanmalıdır. Bu sözleşme, Dağıtım Şirketleri’ne Kanunda ve İhale Şartlarında belirtilmiş olan Taşıma Bedelleri dışında herhangi bir kazanç olanağı sunmamalıdır.

6. Diğer Hususlar

Geri Ödemeler Hesabı

Mevcut Durum:

- Taşıtanlar giriş ve çıkışlarını dengelemekle yükümlü olmalarının yanı sıra, Taşıyıcı tüm sistemin fiziksel dengesini sağlamakla ve yönetmekle yükümlüdür.

Karşılaşılan Problemler:

- Taşıtanların maruz kaldığı bu ücretler kimi dönemlerde yüksek maliyet kalemleri halini alabilmektedir.

Çözüm Önerisi:

- Taşıyıcının, Taşıtanlardan tahsil edeceği Kapasite Aşım, Dengeleme, Düzenleme ve benzeri meblağlar, yılsonunda ilgili masraflar çıkartıldıktan sonra Taşıtanlara iade edilmelidir. Cezaların hangi hesapta toplanacağı ve iade edilecek miktarların tespiti, Taşıtanların ve Taşıyıcının görüşlerini alarak EPDK tarafından adilce belirlenmelidir.

6. Diğer Hususlar

Bakım

Mevcut Durum:

- Taşıtanların,ŞİD ve STS kapsamındaki ödeme yükümlülükleri Bakım süresince devam edecektir.

Çözüm Önerisi:

- Taşıtanların, ŞİD ve STS kapsamındaki ödeme yükümlülükleri Bakım süresince devam edecektir. Ancak Taşıyıcı tarafından programlanmamış bir bakım yapılırsa ve bu bakım nedeniyle Çıkış noktalarında Taşıtana eksik gaz verilmişse ve/veya Ana Giriş Noktasında eksik gaz girişi yapılmışsa Taşıtana bundan kaynaklanan hiçbir ceza ödetilmez.

Seans	Konu	Zaman
Sabah		(10:00 – 12:00)
	Açılış Konuşmaları	
	1. Tahsisatlar	
	Çay Molası	(15 dk.)
	2. Kapasiteler	
Öğle Arası		(12:00 – 13:30)
Öğleden Sonra		(13:30 – 16:30)
	3. Dengeleme	
	4. Kesinti / Kısıntı	
	Çay Molası	(15 dk.)
	5. Ölçüm Altyapısı ve EBT	
	6. Diğer Hususlar	
→	Kapanış Konuşması	

DEĞERLİ KATILIMINIZ İÇİN
TEŞEKKÜR EDERİZ.